

तृतीय वर्ष कला ग्रामीण विकास
पेपर क्रमांक सात
ग्रामीण साधन संपत्तीचे व्यवस्थापन
Course Code: UARD 504

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे:

१. ग्रामीण साधन संपत्तीच्या संकल्पनेची विद्यार्थ्यांना ओळख करून देणे.
२. साधनसंपत्तीच्या व्यवस्थापनाची संकल्पना समजून घेणे.
३. ग्रामीण साधन संपत्तीच्या व्यवस्थापनाच्या माध्यमातून ग्रामीण भागाच्या होणाऱ्या सर्वांगीण विकासाचा अभ्यास करणे.
४. ग्रामीण विकासात मानवी साधन संपत्तीच्या भूमिकेचा अभ्यास करणे.
५. ग्रामीण विकासात संसाधनांच्या विकासाचे महत्त्व अभ्यासणे.

सत्र 5

घटक १. ग्रामीण साधन संपत्ती

१. ग्रामीण साधन संपत्ती संकल्पना आणि प्रकार.
२. पुनर्निर्मित होणारी साधनसंपत्ती आणि पुनर्निर्मित न होणारी साधन संपत्ती.
३. साधनसंपत्तीचे संवर्धनाची आवश्यकता / गरज.

घटक २. जमीन

१. जमिनीची निर्मिती, जमिनीची वैशिष्ट्ये जमीन विनियोग पद्धती.
२. भू संवर्धन आणि जमिनीची गुणवत्ता.
३. भू सुधारणेसाठी उपाययोजना.

घटक ३. जलसंपत्ती

१. जल साधनसंपत्तीची संकल्पना, पाण्याचे वितरण, गुणधर्म आणि महत्त्व
२. पाण्याचे दुर्भिक्ष - पाण्याच्या दुर्भिक्षतेवर उपाययोजना.
३. जलसंवर्धन -जलसंवर्धनासाठी शासकीय योजना

घटक ४. घनकचरा व्यवस्थापन

१. जैविक कचरा, घनकचरा व इलेक्ट्रॉनिक कचरा संकल्पना.
२. घनकचऱ्यामुळे उद्भवणाऱ्या समस्या व त्याचे परिणाम.
३. घनकचरा व्यवस्थापन - प्रकार, साधने आणि पद्धती.